

Дефініційний аналіз дослідження поняття «професійний розвиток молодого вихователя дитячого садка»

У статті відображено результати дефініційного аналізу основних понять дослідження педагогічної проблеми професійного розвитку молодих вихователів дитячого садка. Обґрунтовано сутність термінів «розвиток», «професійний розвиток», «професіогенез», «професійне становлення», «професіоналізація», «розвиток персоналу» у контексті професійного розвитку молодих вихователів дитячого садка.

Ключові слова: дефініційний аналіз, розвиток, професійний розвиток, професіогенез, професіоналізація, професійне становлення.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Професійний розвиток особистості є міждисциплінарним феноменом, перехрестям таких наукових галузей, як психологія, педагогіка, соціологія, акмеологія, філософія, андрагогіка, синергетика, аксіологія тощо. Дослідники на сьогодні виробили досить широке понятійне поле, впорядкування та систематизація якого актуалізується як теоретичними, так і практичними потребами розвитку педагогічної та психологічної науки. Така міждисциплінарність, що призводить до появи великої кількості дефініцій, висуває необхідність ретельного термінологічного аналізу. Проблема ускладнюється ще й тим, що наука досі не виробила єдиної універсальної категорії, яка б найбільш точно і повно відображала дане коло явищ. Сучасні дослідження оперують розмаїттям термінів, міра синонімічності яких авторами вважається відносно високою: професійний розвиток, особистісно-професійний розвиток, професійне становлення, професіоналізація, розвиток професіонала, становлення професіоналізму, професіогенез тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема професійного розвитку останнім часом все більше привертає увагу дослідників. Теоретичною основою концепцій професійного становлення людини є дослідження особистості та діяльності (К. Абульханова-Славська, Б. Ананьєв, О. Асмолов, Б. Ломов, М. Нечаєв, В. Шадриков). Дослідники Є. Климов, Г. Кочетов, О. Кокун розглядають професійний розвиток одним із векторів розвитку особистості, саме як процес становлення фахівця, як ступінь розвиненості професійних якостей. Для теоретичного аналізу психологічних проблем професійного розвитку особистості особливий інтерес становлять праці зарубіжних вчених А. Маслоу, М. Гінзбург, Д. Сьюпера, Д. Холланда, Е. Еріксона, Е. Фромма та ін. У працях науковців С. Рубінштейна, О. Леонтьєва, Б. Ананьєва, К. Абульханової-Славської, А. Галактіонова та В. Вавилова професіоналізація розглядається як умова антропогенезу, як засіб розвитку особистості в онтогенезі, як форма її соціалізації. А. Маркова [10] визначає професіоналізацію однією із сторін соціалізації особистості, саме одним із аспектів її розвитку. В. Гордієнко вважає процес особистісного розвитку і становлення професіонала залежним від історичного розвитку системи професій як соціального інституту. Розробленню концепції професійного розвитку особистості присвячені праці Л. Мітіної (адаптивна модель та модель професійного розвитку), Т. Кудрявцева (модель професійного розвитку в залежності від хронологічного віку індивіда), Е. Зеєра (моделювання на основі соціальної ситуації професійного розвитку; теорія Е. Гінцберга (на основі взаємопов'язаних рішень), концепція «кар'єрної зрілості» Д. Сьюпера, типологічна теорія Д. Холланда. Питанням оптимізації процесу розвитку персоналу підприємства приділяли увагу теоретики та практики закордонного менеджменту – Г. Беккер, В. Вебер, Ф. Хедоури та інші, а також й вітчизняні вчені – А. Грішньова, П. Журавльова, А. Кібанова, В. Савченко, В. Крамаренка.

Дослідженнями професійного розвитку педагогів займалися (Л. Антропова, Н. Волянчук, В. Желанова, І. Гончарова, Н. Гузій, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, О. Сущенко та ін.). Щодо досліджень професійного розвитку саме педагогів-дошкільників, вони не такі численні: питання генези професійної підготовки педагогічних кадрів дошкільного фаху в Україні вивчали М. Козій, Ю. Косенко, К. Лисяк, Т. Слободянюк, І. Улюкаєва; особливості професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів вивчали (В. Бенера, Ю. Волинець, Н. Гавриш, Л. Кідіна, Л. Козак, Р. Кондратенко, О. Кучерявий, Х. Шапаренко, І. Шевченко, О. Шовкопляс); проблеми

професійного розвитку та формування професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів (Г. Беленька, Н. Маковецька, І. Дичківська, В. Зінченко, Л. Машкіна, Т. Поніманська).

Попри численні напрацювання у цій сфері, сьогодні недостатньо схарактеризовано ці поняття, а також, оскільки немає чіткого розмежування понять «професійний розвиток» і «професійне становлення», управлінці часто плутають і ототожнюють ці терміни та розуміють їх як один загальний термін. Крім цього, недостатньо розроблене поняття «професійного розвитку вихователя дитячого садка» як процесу особистісно-індивідуального зростання у професії саме молодих вихователів дошкільних навчальних закладів.

Формулювання цілей статті. Ми зробили спробу проаналізувати головні тенденції щодо категоризації поняття «професійний розвиток вихователя дитячого садка» у системі психолого-педагогічного знання, виокремити феноменологічну полісистемність, функціональність і міждисциплінарність цього поняття.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження професійного розвитку педагогів в умовах реформи стає найактуальнішим завданням як для української педагогічної науки, так і освітньої практики. Це, у свою чергу, потребує з'ясування термінологічного простору категорії «професійний розвиток» та визначення її сутності.

Так, у тлумачному словнику категорія *розвиток* розглядається як «процес, у наслідок якого відбувається зміна якості чого-небудь, перехід від одного якісного стану до іншого, вищого». Крім того, одним з тлумачень цієї категорії є результат означеного процесу, що засвідчує ступінь освіченості, культурності, розумової, духовної зрілості особистості. З точки зору філософії, концепція розвитку знаходить вираження у часових і просторових характеристиках, являє собою рух не по прямій лінії, а спіралеподібний, де поступальний рух чергується з рухом по колу. Важливою умовою розвитку вважається розв'язання протиріч, що виникають у формі боротьби й єдності протилежностей, заперечення старого й поява нового. Н. Авдєєва визначає розвиток як процес переходу з одного стану в інший, більш досконалий, як перехід від старого якісного стану до нового, маючи можливість дійти до високого ступеня досконалості. У педагогічній літературі розвиток визначається як «процес становлення особистості, вдосконалення її фізичних та духовних сил під впливом зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих соціальних і природних чинників, серед яких найважливішими є цілеспрямоване виховання та навчання».

У психологічній літературі термін «розвиток» трактується як послідовні (прогресуючі або регресуючі), в цілому необоротні кількісні і якісні зміни психіки, при цьому старі структури входять у нові, зазнаючи зміни і реорганізацію. Л. Анциферова «розвиток» визначає як виникнення якісно нових утворень, перехід психологічної системи на новий рівень функціонування. Б. Ананьєв представляє «розвиток» як послідовну зміну моментів становлення, еволюції та інволюції, кожна з цих змін має кількісну характеристику тривалості (метрологічну), якісну (односпрямованість, одномірність), типологічну.

Науковці вказують, що розвиток відбувається у декількох напрямках: особистісний розвиток, соціальний та професійний. Ми розглядаємо поняття розвитку у відношенні до особистості. Розвиток особистості – об'єктивний процес становлення і збагачення фізичних і духовних сил людини, які забезпечують реалізацію його внутрішнього потенціалу, його сутності і призначення, процес зміни індивіда в результаті його соціалізації. К. Юнг вважав, що особистісне зростання – це розширення знань про світ і про самого себе, свідомої поінформованості. Автор напряму з індивідуальної психології А. Адлер розглядав особистісне зростання як рух від центрування на самому собі і цілей особистісної переваги до конструктивного оволодіння середовищем і соціально корисного розвитку. А. Маслоу визначив особистісний ріст як послідовне задоволення «вищих» потреб на підставі досягнутих базових. К. Роджерс вважав, що особистісний ріст виражається в прагненні стати все більш компетентним і здатним настільки, наскільки це можливо біологічно.

Категорія *розвиток* є базовою для визначення поняття *професійний розвиток*, що набуває конкретності у зв'язку її співвіднесення з певною професією (у нашому випадку – педагогічною) і стосується передусім базових професійно значимих якостей та набутих професійних знань і умінь.

В енциклопедії освіти професійний розвиток тлумачиться як «процес формування суб'єкта професійної діяльності, тобто системи певних властивостей в умовах неперервної професійної освіти, самовиховання та здійснення професійної діяльності».

Деякі дослідники для позначення професійного розвитку особистості використовують поняття «професіогенез». Спробуємо розібратись: чи є тотожними, сумісними чи несумісними ці поняття. О. Кокун [7] використовує поняття «професіогенез», яке розглядається як цілісний безперервний процес становлення особистості фахівця, який починається з моменту вибору і прийняття майбутньої професії і закінчується, коли людина припиняє активну трудову діяльність. Дана характеристика є інтегральним утворенням і включає особистісну, соціальну та діяльнісну зрілість фахівця. О. Єрмолаєва, навпаки, намагається розглянути зміст поняття професіогенезу під іншим кутом зору – не як процес, а як систему внутрішніх закономірностей розвитку особистості, що описують професійну динаміку. Дослідниця виводить дане поняття за особистісні межі та розглядає його у залежності від соціальної і галузевої структура професій та історичного становлення професійних типів і інститутів [5, с. 80].

Проаналізувавши визначення професіогенезу дослідниками, які займались вивченням розвитку особистості, можна відокремити наступні схожі складові: це процес (В. Бодров, О. Кокун); який формує «соціальні якості особистості» (В. Бодров, В. Вавілов А. Галактіонов; як результат цього процесу – досягнення високого рівня професіоналізму (Т. Кудрявцев, О. Цільмак) чи забезпечення професійної діяльності і особистісної ідентичності (Г. Яворська), сприяє задоволенню потреб суспільного розвитку (В. Бодров, В. Вавілов, А. Галактіонов); охоплює три складові «особистість-діяльність-соціум». Отже, професіогенез особистості триває впродовж усього життя і забезпечує її професійний розвиток. Виходячи з того, що генезис (з грецької genesis) – це походження, виникнення, зародження, розвиток, результатом якого є певний стан об'єкта, то термін «професіогенез» варто застосовувати як синонім професійному розвитку.

Ряд вчених пов'язують професійний, соціальний, особистісний та індивідуальний розвиток:

- дослідження, у яких пов'язують професійний та особистісний розвиток:

- «професійний розвиток є продуктом і результатом діяльності самої людини» [14, с. 111] (І. Хоржевська);
- розвиток людини в її професійній ролі [13] (Л. Пуховська).

- дослідження, що пов'язують професійний, особистісний та соціальний розвиток:

- професійний розвиток означає зріст, становлення, позитив, інтеграцію у професійній праці особистісних якостей і здібностей, професійних знань та умінь, проте головне – це активне якісне перетворення особистістю свого внутрішнього світу, що призводить до принципово нової його побудови і способу життєдіяльності – творчої самореалізації у професії. Основною психологічною передумовою і формою реалізації професійного розвитку особистості є її професійна соціалізація [8] (Л. Корнеєва).

- дослідження, що пов'язують професійний та суб'єктний розвиток:

- Е. Зеєр розглядає процес професійного розвитку у двох площинах - особистісному і суб'єктному, використовуючи при цьому два близьких за змістом терміни: професійне становлення особистості і професійне становлення суб'єкта діяльності, визначаючи перший із них як процес прогресивної зміни особистості під дією соціальних впливів професійної діяльності і власної активності, спрямованої на самовдосконалення і самоздійснення [6].

- підняту Е. Зеєром важливу тему самодетермінації як одного із чинників професіогенезу продовжує також і Л. Мороз. Однак у змісті професіогенезу він вбачає не лише складний багатоплановий процес розвитку та саморозвитку

особистості в навчальній та професійній діяльності, але одночасно і процес становлення компетентного суб'єкта професійної діяльності [12, с. 12].

- нове поняття «індивідуально-професійний розвиток» ввів у наукове обговорення Є. Климов: «Це процес формування особистості (у широкому розумінні) та її професіоналізму у саморозвитку, професійній діяльності і професійних взаємодіях».

Таким чином можна зробити висновок, що професійний розвиток не відбувається відокремлено, а взаємопов'язаний та взаємообумовлений з особистісним, соціальним, індивідуальним та суб'єктним розвитком.

Поряд з окресленими поняттями у наукових дослідженнях зустрічаємо і поняття «професіоналізація». А. Маркова розглядає професіоналізацію як одну із сторін загальної соціалізації особистості. Вчена вважає, що професіоналізація – це процес наближення стану професійної діяльності особистості до професіограми (об'єктивних характеристик професійної діяльності, напрацьованих суспільством), до еталону моделі спеціаліста [10, с. 63]. Акмеологічне тлумачення професійного розвитку особистості, доповнене ідеями А.Деркача, В. Зазикіна, диференціює поняття професійного розвитку та професіоналізації. Так, професійний розвиток розуміється як процес руху людини до професіоналізму, а професіоналізація – як процес становлення професіонала. Професійний розвиток має більш цілеспрямований, контрольований й активний характер щодо суб'єкта, тоді як професіоналізація може відбуватись стихійно, нерационально, нерівномірно, з неекономною витратою часу і зусиль людини. Професіоналізація завершується досягненням професіоналізму (об'єктивно високих показників виконання професійної діяльності), тоді як професійний розвиток може тривати і далі, виявляючись через творче збагачення суб'єктом праці досвіду професії новими завданнями, способами і результатами [3, с. 286].

Найбільш наближеним до нашого розуміння є визначення професійного розвитку у відношенні до педагогічної діяльності, запропоноване англійським вченим С. Дей: «Професійний розвиток включає весь природний навчальний досвід, а також ті усвідомлені й сплановані дії, які принесуть пряму, або опосередковану користь вчителю, групі вчителів, або школі в цілому, що в результаті позначиться на піднятті якості шкільної освіти. Це – процес, у ході якого вчитель самостійно або разом із своїми колегами переглядає, оновлює, розширює свої зобов'язання щодо моральної мети викладання, а також критично розвиває знання, вміння, професійне мислення, планування і практику роботи з дітьми, молоддю й колегами на кожному етапі свого професійного життя».

Професійний розвиток особистості розглядають і науковці, що досліджують питання менеджменту персоналу: з точки зору розвитку у певних професійних обставинах та за певних умов у конкретному професійному просторі. Так В. Гриньова трактує професійний розвиток як процес підготовки співробітників до виконання нових виробничих функцій, обіймання посад, вирішення нових завдань, спрямований на подолання розбіжності між вимогами до працівника і якостями реальної людини. В.Слиньков дає таке визначення: «професійний розвиток – набуття персоналом нових компетенцій, знань, вмінь та навичок, які вони будуть використовувати у своїй професійній діяльності; процес формування у персоналу нових професійних навичок та знань».

Поряд з поняттям «професійний розвиток» у менеджменті існує і поняття «розвиток персоналу». Ряд науковців розглядають поняття «розвиток персоналу» досить вузько, ототожнюючи його з процесом навчання (Р. Маррі, Г. Шмідт). Дещо ширше розглядає дане поняття А. Кібанов – це сукупність організаційно-економічних заходів служби управління персоналом у сфері навчання персоналу організації, його перепідготовки і підвищення кваліфікації. Ці заходи охоплюють питання професійної адаптації, оцінювання кандидатів на вакантну посаду, поточної періодичної оцінки кадрів, планування ділової кар'єри та службово-професійного просування кадрів, роботи з кадровим резервом.

Згідно визначення Г. Прокопенка та К. Нортона розвиток людських ресурсів означає вміле забезпечення та організацію процесу навчання з метою досягнення організацією поставлених цілей, щоб через удосконалення навичок та вмінь, розширення обсягу знань, підвищення компетентності, здібності до навчання та ентузіазму співробітників на

всіх рівнях організації відбувалося безперервне, організаційне і особистісне зростання та розвиток. На думку Д. Джой-Меттьюз, розвиток персоналу підприємства сприяє: вивільненню прихованих можливостей та потенціалу працівників; реалізації потенційних можливостей персоналу; поступовому руху до більш досконалого та складного стану окремого працівника та організації загалом [4, с. 20].

Отже, виходячи із наведених визначень, можна констатувати, що розвиток персоналу – це системний процес удосконалення знань, умінь та навичок працівників підприємства, що реалізується через сукупність організаційно - економічних заходів, які передбачають адаптацію, професійне навчання, оцінювання та планування трудової кар'єри персоналу.

Розвиток персоналу – це багатогранне й складне поняття, разом з тим воно є вузьким у порівнянні з поняттям «професійний розвиток особистості», тому що цей розвиток відбувається у визначених рамках (просторових, часових, функціональних), зумовлених діяльністю конкретної організації та у відповідності до мети її діяльності та рівню розвитку самої організації.

Здійснений аналіз наукових праць, присвячених проблемі професійного розвитку особистості дозволяє стверджувати, що дослідниками використовуються різні терміни, що його позначають: «професійний розвиток», «професіогенез», «розвиток персоналу» які визначаються і як синоніми («професіогенез» і «професійний розвиток»), і як різні за значенням (професіоналізація та «професійний розвиток»).

Однак, у своєму дослідженні ми не з'ясували сутність ще одного поняття, а саме «професійне становлення». Спробуємо з'ясувати що спільного та чим відрізняються поняття «професійний розвиток» та «професійне становлення». У сучасному науковому розумінні «становлення – це філософська категорія, що виражає спонтанність, мінливість речей і явищ – їх безперервний перехід до іншого, придбання нових ознак і форм у процесі розвитку, наближення до певного стану». Сучасні дослідники розглядають поняття «професійне становлення», однак можна виділити деякі спільні позиції: це процес особистісних змін, що відбуваються під час професійної діяльності :

- Т. Кудрявцев « як тривалий процес розвитку особистості з початку формування професійних намірів до повної реалізації себе в професійній діяльності» [9, с.67].
- Т. Зеєр трактує «професійне становлення» як формоутворення особистості, адекватне вимогам професійної діяльності [6, с. 51].
- К. Абульханова-Славська професійне становлення розглядає у нерозривному зв'язку з вибором життєвого шляху. Зв'язок особистості з професією – є перспектива, та ретроспектива особистості. Від характеру цього зв'язку залежить вибір професії [1].

Л. Мітіна відрізняє професійний розвиток від професійного становлення за наступним критерієм: домінуючими у професійному розвитку є внутрішні фактори, в професійному становленні – зовнішні [11]. С. Попов переконує у перевазі терміну «становлення» над «розвитком»: «становлення передбачає поєднання як природних, так і штучних складових процесу, співорганізованих в історичній рамці».

Ми підтримуємо думку і В. Слободчікова, який процес становлення розглядає як складову процесу розвитку. Учений відзначає, що категорія «розвиток» одночасно утримує в собі як мінімум три процеси: становлення, формування, перетворення. Становлення – це «перехід від одного певного стану до іншого – більш високого рівня; єдність вже здійсненого і потенційно можливого». Підсумуємо: всі дослідники акцентують увагу на процесуальності, тривалості у часі змін, кількісному та якісному їх характері, а також передбачають рух особистості до професійної зрілості, професійної компетентності під час здійснення професійної діяльності. Але, деякі автори, наголошують на перевазі одного поняття над іншим (становлення над розвитком – С. Попов; розвитку над становленням – В. Слободчіков).

Отже, поняття «професійне становлення» характеризується як складова процесу професійного розвитку, і виходячи з цього, професійне становлення, у нашому випадку, є однією із складових професійного розвитку молодого вихователя дитячого садка.

Що стосується професійного розвитку молодих вихователів, то мусимо відзначити, що цим питанням опікувалось досить невелика кількість дослідників. Суттєвий інтерес для нашого дослідження становлять праці, в яких висвітлено проблеми професійного розвитку та формування професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів (Г. Беленька, Н. Маковецька); у сучасних дослідженнях науковців Н. Гавриш, В. Докучаєва, О. Сущенко було розроблено модель професійно компетентного фахівця з дошкільної освіти, яка відображає інтегративну єдність суб'єктної та професійної компетентності фахівця [2, с. 78].

Висновок із цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проаналізувавши дослідження науковців, ми доходимо висновку, що професійний розвиток вихователів дошкільних навчальних закладів – це незворотній процес взаємозалежних змін якостей особистості вихователя та якості професійної діяльності в умовах дошкільного навчального закладу, результатом якого є формування індивідуального досвіду професійної діяльності з дітьми дошкільного віку.

Отже, підсумовуючи огляд досліджень поняття «професійний розвиток», наголошуємо, що професійний розвиток особистості є системним явищем, що залежить від закономірностей особистісного розвитку і відбувається у певних історичних, соціокультурних та професійних умовах. Поняття «професійний розвиток особистості» є міждисциплінарною категорією, процес становлення категоріального статусу якої ще триває.

Джерела та література

1. Абульханова-Славська К. А. Личностная регуляция времени / К. А. Абульханова-Славская // Психология личности в трудах отечественных психологов. – СПб.: Питер, 2000. – С. 28-35.
2. Божко Г. І. Науково-методичне забезпечення й упровадження Болонських ініціатив у процес підготовки професійно компетентних фахівців на психолого-педагогічному факультеті: наук.-метод. посіб. / [Божко Г., Гавриш Н., Сущенко О. та ін.]; за заг. ред. Г. І. Божко. – Луганськ: Альма-Матер, 2005. – 266 с.
3. Деркач А. А. Акмеологические основы развития профессионала / А. А. Деркач. – М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭКС», 2004. – 752 с.
4. Джой-Меттьюз Д. Развитие человеческих ресурсов / Д. Джой-Меттьюз, Д. Меггинсон, М. Сюрте; пер. с англ. – М.: Эксмо, 2006. – 432 с.: ил. – 429 с.
5. Ермолаева Е. П. Преобразующие и идентификационные аспекты профессионализма / Е. П. Ермолаева // Психологический журнал. – 1998. – №4. – С. 80-8
6. Зеер Э. Ф. Психология профессий / Э. Ф. Зеер. – М.: Академический проект, Деловая книга, 2003. – 336 с. – Режим доступа: <http://knigi1.dissers.ru/books/library3/4669-1.php>
7. Кокун О. М. Психология професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. / О. М. Кокун. – К. : ДП «Інформ.-аналіт. Агентство», 2012. – 200 с.
8. Корнеева Л. Н. Психологический аспект влияния профессиональной деятельности на личности / Л. Н. Корнеева. – М. : Просвещение, 1991. – 218 с.
9. Кудрявцев Т. В. Психолого-педагогические проблемы высшей школы / Т. В. Кудрявцев // Вопросы психологии. – 1981. – №2. – С. 8-13.
10. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – М. : Международный центр «Знание», 1996. – 308 с.
11. Митина Л. М. Личностное и профессиональное развитие человека в новых социально-экономических условиях // Вопросы психологии. – 1997. – № 4. – С. 45-48.
12. Мороз Л. І. Теоретичні та прикладні засади професійно-психологічного тренінгу працівників органів внутрішніх справ України: автореф. дис. ... доктора психол. наук: 19.00.06 «Юридична психологія» / Мороз Людмила Іванівна. – К., 2008. – 37 с.
13. Пуховська Л. Теоретичні засади професійного розвитку педагогів : рух до концептуальної карти [Електронний ресурс] / Л. Пуховська // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал. – 2011. – № 1. – Режим доступу : (<http://khnu.km.ua/root/res/2-7001-31.pdf>) <http://lib.iitta.gov.ua/2564/1>.
14. Хоржевська І. М. Професіоналізм та професійний розвиток особистості [Електронний ресурс] / І. М. Хоржевська // Наукові праці. Державне управління. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.

References

1. Abul'hanova-Slavs'kaja K. A. Lichnostnaja reguljacija vremeni / K. A. Abul'hanova-Slavs'kaja // Psihologija lichnosti v trudah otechestvennyh psihologov. – SPb.: Piter, 2000. – S. 28-35.
2. Bozhko H. I. Naukovo-metodychne zabezpechennya u uprovadzhennya Bolons'kykh initsiatyv u protses pidhotovky profesijno kompetentnykh fakhivtsiv na psykholoho-pedahohichnomu fakul'teti: nauk.-metod. posib. / [Bozhko H., Havrysh N., Sushchenko O. ta in.]; za zah. red. H. I. Bozhko. – Luhans'k: Al'ma-Mater, 2005. – 266 s.
3. Derkach A. A. Akmeologicheskie osnovy razvitija professionala / A. A. Derkach. – M.: Izdatel'stvo Moskovskogo psihologo-social'nogo instituta; Voronezh: Izdatel'stvo NPO «MODJeKS», 2004. – 752 s.
4. Dzhoy-Mett'juz D. Razvitie chelovecheskih resursov / D. Dzhoy-Mett'juz, D. Megginson, M. Sjurte; per. s angl. – M.: Jeksmo, 2006. – 432 s.: il. – 429 s.
5. Ermolaeva E. P. Preobrazujushhie i identifikacionnye aspekty professiogeneza / E. P. Ermolaeva // Psihologicheskij zhurnal. – 1998. – №4. – S. 80-8

6. Zeer Je. F. Psihologija professij / Je. F. Zeer. – M.: Akademicheskij proekt, Delovaja kniga, 2003. – 336 s. – Rezhim dostupu: <http://knigi1.dissers.ru/books/library3/4669-1.php>
7. Kokun O. M. Psykholohiya profesiynoho stanovlennya suchasnoho fakhivtsya: Monohrafiya. / O. M. Kokun. – K. : DP «Inform.-analit. Ahentstvo», 2012. – 200 s.
8. Korneeva L. N. Psihologicheskij aspekt vlijanija professional'noj dejatel'nosti na lichnosti / L. N. Korneeva. – M. : Prosveshhenie, 1991. – 218 s.
9. Kudrjavcev T. V. Psihologo-pedagogicheskie problemy vysshej shkoly / T. V. Kudrjavcev // Voprosy psihologii. – 1981. – №2. – S. 8-13.
10. Markova A. K. Psihologija professionalizma / A. K. Markova. – M. : Mezhdunarodnij centr «Znanie», 1996. – 308 s.
11. Mitina L. M. Lichnostnoe i professional'noe razvitie cheloveka v novyh social'no-jekonomicheskikh uslovijah // Voprosy psihologii. – 1997. – № 4. – S. 45-48.
12. Pukhovs'ka L. Teoretychni zasady profesiynoho rozvytku pedahohiv : rukh do kontseptual'noyi karty [Elektronnyy resurs] / L. Pukhovs'ka // Porivnyal'na profesiyna pedahohika : naukovyy zhurnal. – 2011. – # 1. – Rezhym dostupu : (<http://khnu.km.ua/root/res/2-7001-31.pdf>) <http://lib.iitta.gov.ua/2564/1>.
13. Khorzhevs'ka I. M. Profesionalizm ta profesiynyy rozvytok osobystosti [Elektronnyy resurs] / I. M. Khorzhevs'ka // Naukovi pratsi. Derzhavne upravlinnya. – Rezhym dostupu : irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.
14. Moroz L. I. Teoretychni ta prykladni zasady profesiyno-psykholohichnoho treninhu pratsivnykiv orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrayiny: avtoref. dys. ... doktora psykol. nauk: 19.00.06 «Yurydychna psykholohiya» / Moroz Lyudmyla Ivanivna. – K., 2008. – 37 s.

Бессонова Ольга. Дефиниційний аналіз дослідження поняття «професіональне розвиток молодого вихователя дитячого садка». В статті отражені результати дефінітивного аналізу основних понять дослідження педагогічної проблеми професіонального розвитку молодих вихователів дитячого садка. Обоснована сутність термінів «розвиток», «професіональне розвиток», «професіогенез», «професіональне становлення», «професіоналізація», «розвиток персонала» в контексті проблеми професіонального розвитку молодих вихователів дитячого садка.

Ключевые слова: дефінітивний аналіз, розвиток, професіональне розвиток, професіогенез, професіоналізація, професіональне становлення.

Bessonova Olga. Definitional analysis of the research of the concept "professional development of a young kindergarten teacher". The article reflects the results definitive analysis of the main concepts of the research pedagogical problems of professional development of young kindergarten teachers. The essence of the terms "development", "professional development", "professiogenesis", "professional development" "professionalism", "development personnel" in the context of problems of professional development of young kindergarten teachers.

Keywords: definitively analysis, development, professional development, professors, professionalization, professional development.
